

**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ (м. ОДЕСА)**

**ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації здобувачами вищої освіти
Військової академії (м. Одеса) права на вільний
вибір навчальних дисциплін**

**Одеса
2026**

Відкрита інформація

Введено в дію наказом начальника
Військової академії (м. Одеса)
від "26" 02 2026 р. № 300

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок реалізації здобувачами вищої освіти
Військової академії (м. Одеса) права на вільний
вибір навчальних дисциплін

Ухвалено
Вченою Радою
Військової академії (м. Одеса)
Протокол № 9
від 24. 02 2026 року

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ВИТЯГ ІЗ НАКАЗУ

начальника Військової академії (м. Одеса)
(з адміністративно-господарської діяльності)

26.02.2026

м. Одеса

№ 300

Про ведення в дію Положень та
Загальноакадемічного каталогу
Військової академії (м. Одеса)

Відповідно до Законів України від 05 вересня 2017 року №2145-VIII “Про освіту”, від 01 липня 2014 року №1556-VII “Про вищу освіту”, наказу Міністерства оборони України від 15 лютого 2024 року №120 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової освіти” та з метою організації освітнього процесу у Військовій академії

НАКАЗУЮ:

- 3 27 лютого 2026 року ввести в дію:
“Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти Військової академії (м. Одеса) права на вільний вибір навчальних дисциплін”.
3. Начальнику навчального відділу організувати роботу щодо розміщення на вебсайті Військової академії (м. Одеса) вищезазначених Положень та Загальноакадемічного каталогу (ВА-Каталог) вибіркових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для подальшої організації освітнього процесу.
4. Всім учасникам освітнього процесу керуватися вищезазначеними Положеннями та Загальноакадемічним каталогом.
5. Контроль за виконанням наказу покладаю на заступника начальника академії з навчальної роботи.
6. Начальнику групи організації та супроводження дистанційного навчання підполковнику МАНУХІНУ С.О. довести наказ відповідно розрахунку розсилки засобами СЕДО.

Начальник Військової академії (м. Одеса)
генерал-майор

Згідно з оригіналом.
Начальник адміністративного відділення штабу
капітан

Андрій КОВАЛЬЧУК

Марія НАКАЗЕНКО-ІВЛЕВА

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

Положення розроблено колективом співробітників під загальним керівництвом заступника начальника академії з навчальної роботи, доктора педагогічних наук, професора, полковника МАСЛІЯ О.М.

Колектив розробників:

полковник БОЯРСЬКИЙ А.В. – начальник навчального відділу академії;

підполковник СЛАТВІНСЬКИЙ В.І. – заступник начальника навчального відділу;

підполковник БУДУР О.М. – заступник начальника навчально-наукового інституту логістичного забезпечення з навчальної та наукової роботи – начальник навчальної частини;

підполковник БАЛАНОВСЬКИЙ С.В. – старший помічник начальника навчального відділу;

майор ПОЛІЩУК І.Р. – помічник начальника навчального відділу.

**ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ
ЗМІСТ**

1.	Загальні положення	4
2.	Навчально-методичне забезпечення вибірових навчальних дисциплін	6
3.	Порядок формування вибірової складової індивідуального навчального плану	6
4.	Прикінцеві положення	8
	Додаток 1. Індивідуальний навчальний план курсанта	9
	Додаток 2. Рапорт щодо вивчення вибірових навчальних дисциплін у наступному навчальному році	12

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вільний вибір здобувачів вищої освіти Військової академії (м. Одеса) вибіркового навчальних дисциплін (далі – Положення) містить основні вимоги щодо здійснення здобувачами вищої освіти права вибору відповідно до підпункту 15 пункту 1 статті 62 Розділу X Закону України “Про вищу освіту”.

1.2. Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою цілей та результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації.

Освітня програма являє собою окремий документ, в якому надається її характеристика та уявлення про:

спеціальність (спеціалізацію) відповідної галузі знань;

цілі програми, що визначають специфіку кожної окремої програми;

кваліфікацію, яку отримує випускник після успішного завершення навчання за програмою;

результати навчання, що плануються за підсумками успішного опанування освітньої програми;

компетентності, що плануються, які характеризують випускника відповідної освітньої програми;

дисципліни вільного вибору, що надаються здобувачам вищої освіти та складають:

для галузі знань К Безпека та оборона (25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону) – не менше 10 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми відповідного рівня вищої освіти;

для галузей знань цивільного напрямку – не менше 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми відповідного рівня вищої освіти.

1.3. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти – це дисципліни, які вводяться Військовою академією (далі – академія) для забезпечення можливості здобувачу освіти поглибити професійні знання у межах обраної освітньої програми та/або набути додаткові спеціальні професійні компетентності. Вибіркові навчальні дисципліни обираються здобувачами вищої освіти самостійно, за ознакою можливості присудження відповідної кваліфікації або спорідненості компетентностей, що отримуються.

1.4. При виборі дисциплін здобувач вищої освіти має забезпечити виконання встановленого річного обсягу навчальних кредитів – 60 кредитів на навчальний рік.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

1.5. Обрання вибірових дисциплін освітньої програми здобувач вищої освіти здійснює при формуванні індивідуального навчального плану (додаток 1).

Індивідуальний навчальний план (далі – ІНП) – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем вищої освіти освітніх компонентів освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії.

ІНП формується здобувачем освіти під керівництвом кураторів навчальних груп та у взаємодії з науково-педагогічними працівниками відповідних кафедр на кожен навчальний рік, підписується здобувачем вищої освіти, погоджується з заступником начальника інституту (факультету) з навчальної та наукової роботи і затверджується начальником інституту (факультету) в двотижневий строк з початку нового навчального року.

Формування індивідуального навчального плану здійснюється на основі навчального плану підготовки здобувачів освіти певної освітньої програми, з метою індивідуалізації освітнього процесу – максимального врахування індивідуальних потреб здобувача освіти щодо своєї фахової підготовки та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

В індивідуальному навчальному плані зазначаються перелік обов'язкових освітніх компонентів та вибірова частина. Вибіркова частина індивідуального навчального плану забезпечує виконання поглибленої підготовки за освітньою програмою та визначає характер майбутньої діяльності випускника і формується з переліку вибірових навчальних дисциплін загальної та професійної підготовки.

Всі освітні компоненти, внесені до ІНП, є обов'язковими для вивчення.

Вибіркові навчальні дисципліни, які рекомендовані для вивчення в наступному навчальному році, формуються у загальноакадемічний каталог вибірових навчальних дисциплін для кожного рівня освіти та освітньої програми, курсу та форми здобуття освіти.

Дисципліни вільного вибору відповідної спеціальності, спеціалізації представлені переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни відповідної випускової кафедри, так і дисципліни інших кафедр, що є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю.

Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти для конкретного семестру вказані в навчальному плані. Здобувачі вищої освіти мають право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку дисциплін, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному семестрі.

1.6. Вивчення вибірових дисциплін проводиться:

- на бакалаврському рівні вищої освіти – з другого курсу навчання. Формування індивідуальної траєкторії відбувається до початку нового навчального року, не пізніше ніж за 2 місяці;

- на магістерському рівні вищої освіти – з першого навчального року. Формування індивідуальної траєкторії для першого курсу навчання

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

відбувається під час вступної кампанії, для другого навчального курсу – до початку нового навчального року, не пізніше ніж за 2 місяці.

Якщо здобувач освіти починає заняття на певному рівні вищої освіти з 1 вересня, то він може брати участь у виборі навчальних дисциплін із циклу вільного вибору тільки для наступного року навчання.

2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Викладання вибіркового дисциплін можуть здійснювати всі кафедри академії за умови наявності відповідного кадрового, наукового, навчально-методичного, навчально-матеріального та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри задовольнити потреби здобувачів вищої освіти під час реалізації індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

2.2. Кафедри, які забезпечують викладання вибіркового дисциплін кожного навчального року, подають до навчальної частини інституту (факультету) робочі програми навчальних дисциплін та силабуси (анотації) навчальних дисциплін. Порядок розробки, затвердження, реалізації, моніторингу і перегляду силабусів навчальних дисциплін визначено в Положенні про силабуси навчальних дисциплін у Військовій академії (м. Одеса).

2.3. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік може змінюватись.

2.4. Затвержені переліки вибіркового дисциплін розміщуються для ознайомлення здобувачів вищої освіти на офіційному сайті академії, на внутрішніх сайтах кафедр та інститутів (факультету) із зазначенням короткого опису змісту дисциплін, обсягу в кредитах ЄКТС та семестру викладання.

3. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

3.1. З метою формування контингенту здобувачів вищої освіти для вивчення вибіркового дисциплін на наступний навчальний рік, навчальні частини інститутів (факультету) організують ознайомлення здобувачів вищої освіти з переліком вибіркового дисциплін, їхніми силабусами (анотаціями), сприяють здобувачам вищої освіти в одержанні повної інформації про вибірково дисципліни. Для отримання більш детальної інформації здобувачі вищої освіти мають право ознайомитись з робочими програмами навчальних дисциплін, а також навчальними планами підготовки фахівців з інших спеціальностей.

3.2. Для формування індивідуальних планів на наступний навчальний рік здобувачі вищої освіти подають до навчальної частини інституту

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

(факультету) рапорт (додаток 2) щодо вивчення тих чи інших вибірових навчальних дисциплін у наступному навчальному році. Протягом двох тижнів після подачі рапортів навчальні частини інститутів (факультету) формують списки груп для вивчення вибірових навчальних дисциплін і доводять цю інформацію до кафедр. Кафедри включають обрані навчальні дисципліни до розрахунку навчального навантаження науково-педагогічних працівників на наступний навчальний рік.

3.3. Здобувачу вищої освіти може бути відмовлено в реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір, якщо кількість курсантів (слухачів), які обрали однакову навчальну дисципліну із Загальноакадемічного каталогу вибірових дисциплін, є меншою ніж 10 осіб для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і 5 осіб – для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3.4. Рапорти здобувачів вищої освіти щодо вибірових дисциплін, включених після погодження у встановленому порядку до індивідуальних планів, зберігаються на факультеті впродовж усього терміну навчання здобувачів освіти.

3.5. Якщо курсант (слухач) із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається до начальника інституту (факультету) з рапортом для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Курсант (слухач), який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності, або з міркувань оптимізації навчальних груп і курсів.

3.6. Курсант (слухач) в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованих дисциплін. Самочинна відмова від запланованих дисциплін тягне за собою академічну заборгованість.

Внесення у ІНП додаткових навчальних дисциплін без погодження начальника інституту (факультету) не має юридичної сили. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

3.7. З об'єктивних причин здобувач освіти може внести зміни до заявленої ним вибірової складової ІНП на наступний навчальний рік, подавши до навчально-наукового інституту (факультету) відповідний рапорт на ім'я начальника інституту (факультету).

Рапорт може подаватись до початку навчального року за умови, що курсант (слухач) не розпочав опанування вибірової навчальної дисципліни.

Якщо вивчення навчальної дисципліни розраховано на декілька семестрів, то змінювати ІНП в частині, що стосується вибірової дисципліни, вивчення якої розпочато, заборонено.

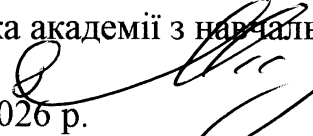
3.8. Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року, курсанти (слухачі) подають до навчальної частини інституту (факультету) ІНП для перевірки фактичного виконання плану.

3.9. Відповідальність за виконання індивідуального навчального плану повністю покладається на здобувача вищої освіти. Невиконання

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ
індивідуального навчального плану з вини здобувача вищої освіти є
підставою для відрахування його з академії.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

У разі внесення змін до чинного законодавства, всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом схвалення їх вченою радою академії та виданням наказу начальника Військової академії про зміни та доповнення до Положення.

Заступник начальника академії з навчальної роботи
полковник Олег МАСЛІЙ
"24" 02 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Військова академія (м. Одеса)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету _____

ПОЛКОВНИК

____.____.2026 року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
за освітньо-професійною програмою *назва ОПП*

(військове звання, ім'я та ПРІЗВИЩЕ курсанта (слухача))

на 20__ - 20__ навчальний рік

Рівень вищої освіти _____

Ступінь вищої освіти _____

Галузі знань _____

Спеціальність _____

Спеціалізація _____

Факультет _____

Рік набору: _____ Навчальна група: _____

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
№ п/п	Код навчальної дисципліни	Найменування навчальної дисципліни	Кафедра	Усього за навчальним планом		Загальний обсяг	з них аудиторних				Самостійна робота	Індивідуальні завдання				Вид контролю	
				кредитів ЄКЕС	години		Усього	у тому числі				Курсові роботи (проекти)	Контрольні роботи	РГР, РР, ГР	Реферати	екзамен	диф. залік
								лекцій	групові, семінарські	практичні, лабораторні							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
4 семестр																	
Обов'язкові компоненти ОПП																	
Військові компоненти ОПП																	
Вибіркові компоненти ОПП																	

Програму індивідуального навчального плану за __ семестр виконано в повному обсязі
 Начальник факультету
 полковник

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника факультету з навчальної та наукової
 роботи - начальник навчальної частини

Курсант

" ____ " _____ 20 року

" ____ " _____ 20 року

Начальнику інституту
(факультету)

РАПОРТ

Прошу Вас включити до індивідуального навчального плану солдата БОЛТАК Ігоря Павловича курсанта 591 навчальної групи спеціальності К7 “Озброєння та військова техніка”, спеціалізації “Військова автомобільна техніка” наступний перелік дисциплін вільного вибору:

№ за навчальним планом	Найменування навчальної дисципліни	Кількість годин
ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН		
1.3. Перелік навчальних дисциплін базової підготовки		
3	Методологія та організація наукових досліджень	45
4	Наукова діяльність та патентознавство, інтелектуальна власність	45
Всього:		90
II. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ		
2.1. Перелік навчальних дисциплін загально-професійної підготовки		
6	Бойове застосування механізованих частин (з'єднань)	120
Всього:		120
2.2. Перелік навчальних дисциплін військово-професійної підготовки		
10	Основи розвитку та прогнозування технічних систем ракетно-артилерійського озброєння	45
13	Технічне забезпечення (у т. ч. ракетно-технічне та артилерійсько-технічне забезпечення)	45
15	Організація роботи начальника служби (ракетно-артилерійського озброєння)	45
Всього:		135
ВСЬОГО		345

З процедурою обрання переліку навчальних дисциплін вільного вибору ознайомлен(-ий/-на).

Ігор БОЛТАК

(дата) (підпис) Прізвище та ініціал